

OBSAH.

	Strana
ÚVOD	
Rozdělení	7
Zásady konstrukce a výroby	7
Konstrukční hmoty	9
I. SPINAČE	
Dotyky	10
Vypínací oblouk	12
Rozdělení	13
1. Nožové spinače	14
2. Tlačítkové spinače	23
3. Instalační spinače	25
4. Kartáčové spinače	26
5. Stykače	30
a) Vzduchové stykače	31
b) Olejové stykače	34
6. Rtuťové spinače a stykače	35
7. Spinače na vysoké napětí	36
a) Plynové spinače	36
b) Olejové spinače	45
Spínání velkých spinačů	53
8. Odpínače	54
II. PŘEPINAČE	
Rozdělení	59
1. Nožové přepínače	60
2. Klikové přepínače	61
3. Válcové přepínače	63
4. Rtuťové přepínače	70
5. Akumulátorové řadiče	70
III. PROUDOVÉ POJISTKY	
Vlastnosti a rozdělení	72
Otevřené pojistky	74
Zátkové pojistky	75
Trubkové pojistky	75
IV. SAMOČINNÉ VYPINAČE	
Celkové provedení a užití	77
Hlavní druhy vypínání:	
Vypínání nadproudem	78
Vypínání podproudem	79

Vypínání podpětím	80
Vypínání zpětné	81
Časové nastavení	81
Přímé vypínání nezávislé	82
Přímé vypínání závislé	82
Nepřímé vypínání nezávislé	86
Nepřímé vypínání závislé	87
Konstruktivní provedení samočinných vypínačů	88
Nožový maximální vypínač	89
Drobný automat	89
Vzduchový jistič pro trojfázový motor	90
Olejevý jistič	92
Velké samočinné vypínače	93
Rychlovypínače	95
V. POJISTKY PROTI PŘEPĚTÍ	98
VI. REOSTATY	
Užití a rozdělení	100
1. Spouštěcí reostaty	100
a) Spouštěč pro stejnosměrný motor	100
b) Statorový spouštěč pro trojfázový indukční motor	101
c) Rotorový spouštěč pro trojfázový indukční motor	102
Odstupňování spouštěčů	103
Tepelné poměry ve spouštěči	104
Konstrukce kovových odporů	105
Celkové provedení spouštěčů s kovovými odpory	107
Kapalinové spouštěče	110
2. Regulační reostaty:	
a) Regulátor pro řízení napětí derivačního dynama	112
b) Přímý regulátor napětí synchronního generátoru	113
c) Nepřímý regulátor napětí synchronního generátoru	114
d) Regulátor otáček pro stejnosměrný derivační motor	115
e) Regulátor otáček pro trojfázový indukční motor	116
Tepelné poměry v regulátoru	117
Konstrukce regulátorů	118
3. Zatěžovací reostaty	119
VII. ELEKTROMAGNETY	
Tažná síla a buzení	119
Změna charakteristiky elektromagnetu	124
Konstrukce elektromagnetů	125
Nosný elektromagnet	125
Elektromagnetické upínadlo	126
Elektromagnetická spojka	127

Brzdové elektromagnety	127
Elektromagnety pro jiné účely	129

NAVRHOVÁNÍ ELEKTRICKÝCH PŘÍSTROJŮ

Rozdělení návrhu	130
A. Tepelný návrh	130
Vznik tepla a jeho odvádění	130
Časový průběh ohřívání	133
Oteplení tyče stálého průřezu	134
Vyzařování tepla přivedeného do tyče zvenku	136
Rozdělení tepelného proudu do více směrů	138
Vyzařování tepla při změně průřezu a povrchu tyče	141
Skládání oteplení	144
B. Isolační návrh	145
Dielektrické namáhání	145
Povrchový průraz	150
C. Mechanický návrh	151
Původ mechanických sil	151
Výpočet pružin	152
Pohybové vztahy při vypínání	154
Opotřebením částí	156
Navrhování jednotlivých přístrojů	156
Návrh spínače na nízké napětí	156
Určení vypínacího výkonu spínače	164
Návrh spouštěče	165
Návrh regulátoru	173
Návrh elektromagnetu	175